n
54

JAINA'S

BUIJS

00045403

JAC
Geo
294.42
Bui/ove
45403

B.B.R.A.S.

BOMBAY BRANCH
OF THE
Royal Asiatic Society.

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018

OVER DE

DSDIENSTIGE EN WIJSGEERIGE BEGRIPPEN

DER

JAINA'S.

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

DOCTOR IN DE WIJSBEGEERTE EN LETTEREN,

AAN DE HOOGESCHOOL TE LEIDEN,

OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

MR. J. T. BUIJS,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID,

IN HET OPENBAAR TE VERDEDIGEN

OP ZATERDAG 12 JUNI 1875, 'S NAMIDDAGS TE 3 UREN,

DOOR

SYBRANDUS JOHANNES WARREN,

GEBOREN TE DOKKUM.

BOMBAY BRANCH
JACKSON
COLLECTION

ZWOLLE,
W. E. J. TJEENK WILLINK.
1875.

00045403

Aan mijne Moeder

INLEIDING.

§ 1. De Jaina's, zegt Wilson aan 't slot van zijn Essay on the religious Sect of the Jains, vormen eene groote en door hun rijkdom en invloed zeer belangrijke afdeeling der bevolking van Britsch-Indië. Men vindt ze in Calcutta, Murshidabad en Benares; in Behar, in Meyvar, Malva, Guzerate en in den Dekkhan. Hun naam dragen zij als volgelingen van den Jina, welk woord één der vele epitheta is, gegeven aan die heilige stervelingen, welke door de kracht van zelfbedwang en askese zich boven de goden verhieven en den menschen het ware pad der verlossing aanwezen, zoodat de Deva's van 't Brahmaansche Pantheon eene ondergeschikte plaats hebben gekregen. Dit, zoowel als het niet erkennen van de onfeilbaarheid der Veda's, stempelt de Jaina's tegenover de Brahmanen tot ketters, *pashanda's*, evenals de Bauddha's, de volgelingen van Buddha, van wie zij in de Skrt. litteratuur gewoonlijk niet worden onderscheiden, [1]) wegens de groote overeenkomst in namen, leeringen en gebruiken. Deze overeenkomst is inderdaad zóó groot, dat er niet aan kan worden getwijfeld of de oorsprong

[1]) Vgl. b. v. Colebrooke Essays II 346 en 197.

van beide sekten is dezelfde. Colebrooke, die ook in deze zaak de baanbreker is geweest, beweert, gelijk op zijn voetspoor Stevenson, dat aan de Jaina-sekte de prioriteit toekomt vóór de Bauddha's. Hij houdt Gautama Buddha, den stichter van 't Buddhisme, voor denzelfden persoon als Indrabhūti Gautama, den leerling van Mahāvīra, den 24[en] Jina. Prof. A. Weber daarentegen houdt het er voor dat de Jaina's eene sekte zijn, die zich van 't orthodoxe Buddhisme heeft afgescheiden.

Anderen, zooals Wilson en Lassen, laten de Jainaleer uit het Buddhisme ontstaan in de eerste eeuwen onzer jaartelling, Benfey zelfs in de 10[e] eeuw na Chr. Dit laatste gevoelen wordt onmiddellijk weerlegd door eene onwraakbare getuigenis. De astronoom Varāhamihira, gestorven 587 n. Chr., beschrijft in hoofdstuk 58 zijner Bṛhat-Saṁhitā verschillende godenbeelden. Na de Brahmaansche godenbeelden te hebben beschreven geeft hij in vs. 44 eene beschrijving van een Buddhabeeld en laat dan in vs. 45 volgen: *ājānulambabāhuḥ çrīvatsāṅkaḥ praçāntamūrtiçca / digvāsās taruṇo rūpavāṁçca kāryo 'rhatāṁ devaḥ //* d. i. „de deva der Arhats (*Jineçvara*) is voor te stellen als naakt, jong, schoon, van een kalm voorkomen, met tot aan de knieën reikende armen; zijn borst is gemerkt met het çrīvatsateeken." [1]) 60,19 noemt Varāhamihira de namen van de priesters der verschillende goden en noemt, wéér ná die van Buddha, die der Jina's, de naakte monnikken. Zij bestonden dus zeker geruimen tijd vóór Varāhamihira, daar ze in zijn dagen belangrijk genoeg waren om met de andere sekten te worden vermeld. Zoo berigt ook de Chineesche Buddhist Houen Thsang, die in 't begin der 7e eeuw Indië bereisde, dat in zijn tijd Vaiçālī (thans Besarh volgens Cunningham)

---

[1]) Zie de Engelsche vertaling der Bṛhat-S., door Prof. Kern, in Journal Roy. Asiat. Society of Great Britain and Ireland; New Series, Vol VI, part 2, pag. 328. Of bl. 260 van de bij Trübner afzonderlijk uitgegevene vertaling.

vol allerlei ketters was: „ceux qui vont nus (les Nirgrantha's)," zegt hij volgens Stan. Julien 3.384, „ont une foule énorme de partisans." Met deze Nirgrantha's worden volgens Prof. A. Weber (Bhag. 249) [1]) Jaina's bedoeld en van die opinie is ook Dr. Burnell in the Indian Antiquary (aangehaald door Prof. Cowell in een noot op Colebr. Ess. I 405). Utpala in zijn kommentaar op Varāhamihira's Bṛhat-S. citeert, bij gelegenheid eener aanhaling uit Āryabhaṭa, een vers, waarin het woord *jina* in de beteekenis van 24 voorkomt. Indien dit vers van Āryabhaṭa ware, die geboren is in 476 n. Chr., zou het aantal gecanoniseerde heiligen omstreeks 500 n. Chr. reeds zóó zijn vastgesteld als het later is gebleven, wat regt zou geven te veronderstellen dat de sekte reeds eenigen tijd had bestaan; doch het vers is niet uit Āryabhaṭa's werk ontleend en hetzij van Utpala zelven afkomstig of door dezen sterrekundige, die in de 10e eeuw leefde, uit eenen commentaar op het Āryabhaṭīya geput. Hoe het ook zij, de getuigenis van Varāhamihira is voldoende om het bestaan der Jaina-sekte in de eerste eeuwen na Chr. vast te stellen. Door de latere Brahmaansche commentatoren van den Vedānta, Sānkhya enz. worden de Jaina's aangehaald en bestreden, zooals te zijner plaatse zal worden vermeld.

§ 2. De voornaamste bronnen voor de kennis der Jainaleer zijn vooralsnog, behalve 2 Essays van Colebrooke en een van Wilson, die beide Jainawerken hebben gebruikt, een overzigt der Jaina-filosofie, door Sāyaṇa-Mādhava Ācārya; het Kalpasūtra; het Çatruñjayamāhātmya, en een fragment der Bhagavatī. Van minder gewigt zijn de Sūryaprajñapti; het Anuyogadvārasūtra, en Hemacandra's Abhidhāna-cintāmaṇi. Hiervan zijn de 2 laatsten benevens het overzigt in den Sarvadarçana-

[1]) Vgl. in 't vervolg § 7.

sangraha door Sâyana-Mâdhava van vrij jongen datum; Mâdhava leefde in de 14e eeuw, Hemacandra in de 12e; terwijl het Anuyogadvârasûtra een Jainisch werk is van nog later tijd. [1]) Het Kalpasûtra is eene beschrijving van het leven en de leeringen van Vardhamâna of Mahâvîra, den laatsten der 24 Jina's. Het werk is vertaald in 1848 door Stevenson en de inhoud er van was reeds door Colebrooke zakelijk meegedeeld in zijn tweede Essay on the Jains. [2]) De taal er van is het Ardhamâgadhî, de gewone taal der godsdienstige Jainische werken. Volgens eene opgave aan 't slot is het geschreven door Bhadrabâhusvâmin, 980 jaar na Mahâvîra's dood. De kommentaar voegt er bij: „onder koning Dhruvasena."

Het Çatruñjayamâhâtmyam is een lofdicht, in barbaarsch Samskrit, op den berg Çatruñjaya, een heilige plaats der Jaina's op 't schiereiland Guzerate. Het gedicht bevat vele belangrijke mededeelingen en is door Prof. Weber gedeeltelijk uitgegeven. [3]).

Als auteur maakt zich bekend in 't begin van 't eerste en aan 't slot van 't laatste, 14e hoofdstuk, Dhaneçvara. Bijna 't gansche werk is in den mond gelegd van Mahâvira, die de geheele mythologie der Jaina's meedeelt en, na het leven en sterven van zijn voorganger Pârçvanâtha te hebben verhaald, profeteert wat er na zijn eigen dood zal gebeuren. Deze profetiën zijn van groot gewigt omdat zij eenige datums geven; wel wordt haar gezag verzwakt door dat ze zich uitstrekken tot na den dood van den schrijver, [4]) wat aan 't gezag van

---

[1]) A. Weber „Ueber ein Fragment der Bhagavatî." bl. 371.

[2]) Al wat ik uit 't Kalpasûtra meedeel ontleen ik aan Colebrooke en Weber, daar het werk zelf uitverkocht is en ik het ook van elders niet heb kunnen magtig worden.

[3]) A. Weber, das Çatruñjaya Mâhâtmyam 1858.

[4]) Uit de vermelding der Mudgala's, d. i. Mongolen, blijkt dat althans de laatste redactie van 't werk na 1500 te stellen is.

'tgansche werk juist geen kracht bijzet, maar het schijnt toch dat de gegevene jaartallen op eene oudere betrouwbare overlevering steunen. In hoofdstuk XIV, vers 101, voorspelt de Vīra, na zijn eigen dood te hebben vermeld: *asmannirvānato varshais tribhih sārdhāshtamāsikaih | dharmaviplāvakah Çakra Pañcamāro bhavishyati* d. i. „3 jaar en 7½ maand na mijn Nirvāna zal de Pañcamāra er zijn, die over 't (ware) geloof ongeluk brengen zal."

Pañcamāra, welk woord in dit 14e hoofdstuk nog een paar maal voorkomt, is niet, zooals Lassen (Ind. Alt. IV 761) meent, de eigennaam van een leerling van Mahāvīra, [1]) maar beteekent de 5e spaak, *ara*, van het rad des tijds, welke volgens Hemacandra (131) *Duhshamā* (de ongelukkige) heet en dus met regt *dharmaviplāvaka* kan worden bijgenaamd. Daarop volgt: *Tatah çataiç caturbhih shatshashtibhir vatsarair dinaih pañcacatvārimçatāpi Vikramārko ..... asmatsamvatsaram luptvā svam tam āvishkarishyati*, d. i. „466 jaar en 45 dagen daarna (d. i. na de Pañcamāra of na 't Nirvāna) zal Vikramārka (Vikramāditya) mijne jaartelling afschaffen en zijne eigene invoeren." Hiermee kan niets anders zijn bedoeld dan de aera van Vikramāditya, zooals Prof. Kern heeft aangetoond, [2]) en daar alle bekende bronnen van vóór 1000 n. Chr. Vikramāditya onmiddellijk na de Çāka aera stellen, [3]) zoo moet men ook hier aannemen dat 't Nirvāna van Mahāvīra door de overlevering gesteld wordt 470 (of 466) jaar vóór de Çāka aera, dus in 't jaar 392 (of 388) v. Chr.

In vers 283 van h. XIV staat te lezen hoe de wijze Dhaneçvara den beheerscher van Valabhī, Çilāditya (verbastering

---

[1]) Reeds door Weber opgemerkt.

[2]) In „Over eenige tijdstippen der Indische geschiedenis" 1873.

[3]) Vgl. Prof. Kern, Preface Brhat-Samhitā, p. 4, vqq.

van Çîlâditya), zal onderwijzen in de reinigende leer der Jina's, hoe hij door dezen vorst de Bauddha's zal doen verdrijven en talrijke tempels zal laten oprigten. Daarop volgt: *Saptasaptatim abdânâm atikramya catuhçatîm Vikramârkâc Chilâdityo bhavitâ dharmavrddhikrt* d. i. „477 jaar na Vikramârka zal Çîlâditya, de begunstiger van 't ware geloof, leven." Çîlâditya is dus koning van Valabhî in 't jaar 555 n. Chr. Deze zelfde [1]) Çîlâditya wordt nog vermeld in eene inscriptie der Valabhîkoningen en door den Chinees Houen Thsang, die ook meldt, dat hij 50 jaren regeerde, dus van 555 tot 605; onder zijne regeering werd het Çatruñjayamâhâtmya vervaardigd. Onder diezelfde regeering valt ook de zamenstelling van 't Kalpasûtra, 980 jaar na Mahâvîra, 588 n. Chr. Wat de kommentaar er bij voegt: „onder koning Dhruvasena," is dus onjuist. Als schrijver van 't Kalpasûtra noemt zich, zooals reeds gezegd is, Çrî Bhadrabâhusvâmin.

§ 3. De bovengenoemde Sûryaprajñapti [2]) is een Skrt. kommentaar van Malayagiri op een astronomisch leerboek der Jaina-sekte. Het wordt door Hamilton (bij Wilson I 281) [3]) genoemd onder de 45 of 84 Siddhânta's der Çvetâmbara-sekte (even als het Kalpasûtra) onder den naam Sûrapaññatti. De kommentaar van Malayagiri haalt den tekst slechts bij gedeelten aan, en beperkt zich gewoonlijk tot de eerste woorden van elke afdeeling. Op fol. 1ª vermeldt Malayagiri dat Çrîbhadrabâhusûri, op fol. 166 Bhadrabâhusvâmin genoemd, een kommentaar heeft geschreven op de Sûryaprajñapti, welke

---

[1]) De identiteit wordt aangetoond door Prof. Kern in de bovenaangehaalde verhandeling.

[2]) Medegedeeld door Prof. A. Weber in Indische Studiën 10, 2.

[3]) Dat de door Hamilton meegedeelde lijst niet in orde is, zooals Wilson zegt, blijkt ook daaruit, dat Mahâvîra, wiens leven 't onderwerp van 't Kalpasûtra is, volgens de overlevering geen Çvetâmbara was.

echter in zijn tijd, d. i. in 't jaar 1772 der Viratijdrekening, dus ± 1380 n. Chr., verloren was gegaan.

Misschien is deze Bhadrabāhusvāmin dezelfde als de auteur van 't Kalpasūtra; in dat geval mogen wij aannemen dat de Sūrapaṅṅatti eenigen tijd ouder is dan de 6e eeuw na Chr.

Uit Hemacandra's woordenboek 243 is bekend dat de Jaina's 11 of 12 heilige boeken, *aṅga's*, bezitten, wier namen hij noemt. Het vijfde in die opsomming is de *Bhagavatī Aṅga*. Wilson heeft dezen *aṅga* gebruikt en noemt hem I, 281. 286. Een fragment hiervan, ongeveer 1/6, is door Weber deels vertaald, deels toegelicht, deels in zijn geheel meegedeeld. [1]) Aan 't slot wordt als vervaardiger genoemd de laatste Jina zelf en wordt gezegd dat het handschrift geschreven is in 't laatste regeeringsjaar van keizer Akbar.

Als één der heilige boeken kan de Bhagavatī op hoogen ouderdom aanspraak maken, al zijn de *aṅga*'s niet de oudste werken der Jaina's, daar ze nog 14 *pūrva's* hebben, zoo genoemd, omdat ze vóór de *Aṅga's* door de *Gaṇadhara's* (de leerlingen vaa Mahāvīra) zijn opgesteld. De Bhagavatī is geschreven in Ardhamāgadhī, evenals 't Kalpasūtra en de Sūrapaṅṅatti. Het Kalpasūtra ken ik slechts uit het beknopte overzigt, door Colebrooke gegeven. Daar dit werk jonger is dan de Sūryaprajñapti en de vormen van het Māgadhī in de Sūryaprajñapti, zooals Weber zegt, [2]) meer afgesleten zijn dan die der Bhagavatī, schijnt dit laatste werk als 't oudste der ons bekende Jainawerken te moeten worden beschouwd. De inhoud er van bestaat in een mengelmoes van onzamenhangende filosofische, godsdienstige, legendarische mededeelin-

---

[1]) Het is het reeds boven genoemde werk »Ueber ein Fragment der Bhagavatī enz. von A. Weber. 2 Th. 1866—67.

[2]) Ind. Stud. X 2. 254.

gen. Ten opzigte van zijn echtheid en authenticiteit geldt hetzelfde wat Prof. Kern zegt [1]) van de Buddhistische gewijde letterkunde. Dat Mahāvīra zelf niet de auteur is bewijst de taal. Men behoeft slechts de inscripties van Açoka in te zien om zich te overtuigen dat het Māgadhī van zijn tijd, ongeveer 250 v. Chr., een veel ouder vorm heeft dan de taal der Bhagavatī. Het Māgadhī der inscripties onderscheidt zich vooral doordat het de *r* vervangt door *l*, in den eersten naamval der mannelijke woorden en in den 2en naamval enkelvoud op *as*, *e* heeft in plaats van *o*, en van de sisklanken slechts *s* gebruikt. In dit laatste komt het niet overeen met de door de grammatici Vararuci en Hemacandra opgegevene regels, volgens welke *ç* de eenige sisklank is van 't Māgadhī, maar wel met het Ardhamāgadhī, dat slechts *s* heeft, en ook in verreweg de meeste gevallen *as* in *e* heeft veranderd, maar toch ook dikwijls in *i*, *o*, *u*, of *ā*. [2]) Daarentegen vindt men in de Bhagavatī hoogst zelden, misschien in 6 woorden, *r* in *l* veranderd, waardoor het dus verschilt zoowel van 't Māgadhī van Açoka, als van den regel der grammatici, die den overgang van *r* in *l* als regel opgeven. Zoo is de *l* voor *r* in sommige woorden algemeen Prākrt, b. v. in *calano*, voet, *daliddo*, arm, en eenige andere.

Dat het Ardhamagadhī in een later tijdperk is gesproken, blijkt vooral daaruit dat het tusschen 2 vokalen vele consonanten uitstoot, verzacht of vervangt door eene *y*, slechts zelden door eene *h*. Dit laatste komt ook meermalen voor in

---

[1]) In „Over de jaartelling der Zuidelijke Buddhisten en de gedenkstukken van Açoka den Buddhist." bl. 20, 21.

[2]) De taal van den Digambara in Rāmakrshna's tooneelstuk Prabodhacandrodaya, p. 46 vgg. komt ten opzichte van 't gebruik der *e*, *l* en *s* overeen met Açoka's Māgadhī. Ten rechte dus noemt de eene commentator het „Māgadhī," en geheel verkeerd bestempelt de andere commentator het als een Paiçācī-dialect.

't Māgadhī van Açoka, zeer zelden in 't Pāli. In de Bhagavatī is de overgang van zulk een consonant in *y* bijna regel, hoewel één en 't zelfde woord ook wel in vier vormen voorkomt: men vindt b.v. *loke*, *loge*, *loe* en *loye*. Die verandering in *y* is bepaald een kenmerk van 't Ardhamāgadhī, dat anders in zijn eigenaardigheden met de overige Prākrts overeenkomt. In enkele woorden heeft men den hiatus, ten gevolge der uitstooting van een medeklinker ontstaan, niet door eene *y*, maar door eene *v* vermeden. Voorbeelden van eene eufonische *h* zijn zeer zeldzaam. [1]) Misschien is zij aanwezig in het woord *havvam*, waarop ik later zal terugkomen.

§ 4. Het schijnt mij dan toe dat de Bhagavatī, zooals wij ze hebben, niet veel ouder zal zijn dan de Sūryaprajñapti. Wat haar inhoud betreft is zij authentiek: ze is, met de uitdrukking van Prof. Kern ten opzichte der Buddhistische letterkunde, dogmatisch echt en authentiek. De hoofdpunten der leer worden in haar beschreven, overeenkomstig met de mededeelingen van Mādhava, Colebrooke, Wilson enz., die grootendeels andere bronnen gebruikten.

Al wat Mahāvīra dus meedeelt, 't zij van filosofischen, 't zij van mythologischen of anderen aard, zoover het niet met de overige berigten in strijd is, houd ik voor echt Jainisch. Weinig vertrouwen schenk ik echter aan hare historische, of daarnaar zweemende, opgaven, welke Weber beschouwt als zoovele kenmerken van haar ouderdom. Daar hare taal een mengelmoes is van oude en jonge vormen, is het werk óf vervaardigd in het tijdperk dier jongste taalvormen, óf het is eene steeds voortgezette omwerking en voortzetting van een ouder *aṅga*. Dit laatste houd ik voor 't waarschijnlijkste, omdat de Bhagavatī zich zelve een paar maal citeert. Twee-

[1]) Weber Bhag. 411.

maal worden in ééne der in de Bhag. voorkomende legendes, in die van Skandaka, „de 11 *anga's* genoemd: § 60..... *sāmātiyam-ādiyāi ekkārasa amgaim ahijjai* d. i. *sāmāyikādīny ekādaçāngāny adhīte*, d. i. „hij studeert de 11 *anga's*, den *sāmāyika* enz." en zoo ook in § 77: De Bhagavatī is de 5e *anga*, zooals Hemacandra en ook 't Anuyogadvārasūtram melden: hunne opnoeming der *anga's* begint met *ācāra*, wat synoniem is met *sāmāyika*; de 12e *anga* is eene afdeeling van den 11en. Deze zelfaanhaling is nog al bevreemdend, al zegt Weber Bh. bl. 281 hiervan: „wie dgl. in solchen aus mündlicher Schul-Ueberlieferung zusammengestellten Sammelwerken ja nicht weiter befremden kann," en er bijvoegt, dat het daarom onnoodig is, deze legende of alleen de §§ 60 en 77 voor „sekundäre Einfügung" te houden." Dat is ook onnoodig, maar dan is het gansche werk „sekundär eingefügt." Er zijn, zooals ik reeds heb gezegd, maar 2 dingen mogelijk: óf de geheele Bhagavatī is van een vrij jongen datum óf zij is een „Sammelwerk," bestaande uit overgewerkte, uitgewerkte en afgewerkte oudere stukken. In beide gevallen is elk bewijs, daäruit getrokken voor den ouderdom der Jainaleer, niet te vertrouwen. Het is ons thans ten minste niet mogelijk te onderscheiden wat in die overwerking oud, wat nieuw is. De taal zou het eenige kriterium zijn, zoo het vermoeden niet voor de hand lag dat het Ardhamāgadhī eene min of meer kunstmatige taal is, tot wier vorming gewoonlijk jongere, dikwijls oudere, vormen zijn gebruikt. [1]) Ik heb reeds de

---

[1]) Er zijn ontwijfelbaar echte oude vormen in bewaard gebleven. Opmerkelijk is het zoo zeldzaam elders voorkomende *tubbhe*, *tubbhehim*, dat met het Dhaulische *tuphe* d. i. *tupphe*, Skr. *yuyam* overeenkomt. Over 't algemeen vertoont het Pāli oudere vormen dan 't Ardhamāgadhī. Wanneer de Bhag. *savva* schrijft, terwijl in 't Pāli de dubbele *v* reeds in *bb* is overgegaan, gelijk in alle nieuwere Arisch-Indische landstalen, dan is de overeenstemming met het oudere Magadhisch van Açoka slechts

voornaamste overeenkomst- en verschilpunten met Açoka's Māgadhī opgenoemd, waaruit blijkt dat de naam Ardhamāgadhī, (d. i. gewestelijk Magadhisch) vrij gepast is. Vergeleken met de taal der *Sūryaprajñapti* schijnt de Bhagavatī ouder dan dit werk en dit schijnt mij ook het eenige zekere wat over haar ouderdom is te zeggen. De Sūryaprajñapti heeft b.v. *hi*, waar de Bhag. *khyā* heeft (niet *caksh* of *cakshā*, zooals Weber zegt [1]); zij heeft gewoonlijk *o*, in plaats van *e*, voor *as*, en gebruikt de meer afgesleten vormen der telwoorden, evenals de Bhag. in dit opzigt weer jonger vormen heeft dan Açoka's Māgadhī, dat b.v. *duvādasa* heeft, wat in de Bhag. *duvala* is geworden. Zoo heeft de Sūry. b.v. *culasīi(sayam)*, de Bhag. *culasīta* (*caturaçīti*); S. *chaṭṭhī*, [2]) Bh. *saṭṭhi* (*shashṭi*); S. *vāvattara* = 72. Daar de Bhag. dan in tijd nabij de Sūryapr. staat en deze ouder is dan de 6e eeuw na Chr., stel b.v. dat zij valt in de 4e eeuw, kan de Bh. niet dienen als een onwraakbaar getuige voor hetgeen ten tijde van Mahāvīra voorviel, aangenomen dat deze werkelijk, en in 400 v. Chr., heeft geleefd, en kunnen hare opgaven niet gebruikt worden om te bewijzen dat het Buddhisme ouder is dan de Jainasekte.

§ 5. Bij de groote overeenkomst tusschen de Bauddha's en Jaina's, die zoo treffend is dat men aan de beide stelsels noode een verschillenden oorsprong zou toeschrijven, rijst natuurlijk de vraag welk van beide het oudste is, welke sekte de moeder, welke de dochter is. Colebrooke was van oordeel [3]) dat de sekte der Jaina's ouder is dan 't Buddhisme. Ik laat zijne argumenten hier volgen. Hij identificeert Gautama Buddha

---

schijnbaar, en wel omdat in de Bhag., geheel volgens de hedendaagsche Indische gewoonte, de letter *b* vervangen is door het teeken voor de *v*.

[1]) Hierover later.

[2]) *vaṭṭhī* is schrijffout.

[3]) Col. Essays II. 276. On inscriptions at temples of the Jaina sect in South-Bihār.

met Mahāvīra's leerling, die in de Bhagavati in de gesprekken met Mahāvīra 't meest op den voorgrond treedt en gewoonlijk Gautama, soms Indrabhūti wordt genoemd. Niet alleen de naam, zegt hij, komt overeen, maar ook beider leeftijd en woonplaats. Volgens eene opgave, die Col. volgt, valt het Nirvāna van Gautama Buddha in 't jaar 543, en dat van Mahāvīra in ongeveer 600 v. Chr. [1]) De dood en apotheose, zegt C., van den laatsten Buddha, zoowel als die van den laatsten Jina en zijn oudsten leerling, vallen voor in Zuid-Behār. De taal der geschriften van beide sekten is, volgens C., bijna dezelfde en gelijkt volkomen op het Māgadhī van Zuid-Behār. De Buddha, die aan Gautama Buddha voorafging, was Kāçyapa, en Mahāvīra was volgens de traditie een Kāçyapa. C. neemt dan verder aan dat Pārçvanātha, de voorganger van Mahāvīra, de stichter is geweest der Jainasekte, die uitgebreid en bevestigd is door Mahāvīra en zijn leerling Sudharma; maar dat na Mahāvīra eene scheuring plaats greep, doordat zijn oudste leerling, Indrabhūti Gautama, door zijne volgelingen tot een heilige werd gemaakt en de stichter werd van 't Buddhisme.

Tot zoover Colebrooke. Weber [2]) voert tegen deze stelling aan, dat vooreerst de Jaina's zelven Gautama Indrabhūti niet identificeeren met Gautama Buddha, daar volgens de overlevering Indrabhūti een Brahmaan was, de Buddha Gautama daarentegen een Kshatriya. Ten tweede: Buddha wordt dikwijls Mahāvīra en Jina genoemd. Verder heet Vīra's vrouw Yaçodā evenals die van Buddha. Ten vierde heet zoowel de vader van Vīra als van Buddha zelven Siddhārtha. Indien men geneigd mogt zijn hieruit iets te besluiten, zou het zijn: vooreerst dat Indrabhūti en Buddha verschillende personen zijn,

---

[1]) Vgl. § 6.

[2]) Çatruñjayam. Inleiding.

ten tweede dat Mahāvīra dezelfde is als Buddha, en ten derde dat Vīra de zoon is van Buddha. Uit zulke tegenstrijdige opgaven is niets op te maken. De Jaina's loochenen gewoonlijk hunne verwantschap met het Buddhisme: Dhaneçvara b.v. geeft in 't Çatruñj. hoog op van den triomf door hem op de Buddhisten behaald en van hunne verdrijving uit Çīladitya's rijk. En toch heeft Prof. Kern [1]) door een treffend voorbeeld aangetoond dat zij de eenheid van geloof niet altoos verloochenen. De verdere argumenten van Weber om de prioriteit van 't Buddhisme vóór de Jainaleer te betoogen zijn de volgende. Onder de 11 leerlingen [2]) van Mahāvīra worden genoemd Mauryaputra en Metārya, bij Hemac. 31. De naam Mauryaputra is, zegt Weber in zijne inleiding op Çatruñjayamāh., eerst mogelijk sedert het begin der derde eeuw v. Chr. In eene aanteekening op bl. 440 Fragm. der Bhag., komt hij echter tot het besluit, dat „de aan den naam Moriyaputta vastgeknoopte chronologische conclusie op zijn minst onzeker is, daar Maurya waarschijnlijk eene appellative beteekenis heeft." „Op zijn minst onzeker" schijnt mij ook de conclusie vastgeknoopt aan den naam des 2^en leerlings. Colebr. noemt hem Mevārya, wat Weber verkiest boven Metārya," terwijl hij zegt „Mevārya, welcher Name auf den Landstrich Mevār zurückgeht, für den eine solche Benennung in so früher Zeit schwerlich irgend denkbar ist." Deze redeneering zou voor mij eerder eene reden zijn om aan Metārya [3]) de voorkeur te geven. Maar noch deze 2 namen, noch de namen Kāçyapa en Gautama bewijzen iets. Gautama en Kāçyapa zijn beide gen-

[1]) In de boven, § 2, aangehaalde verhandeling; Bijvoegsel I.

[2]) De door Weber bestreden opgave van Colebr. (Ess. II 194) dat 9 der 11 leerlingen vóór Mahāvīra stierven, Indrabhūti en Sudharma hem overleefden, bevestigt het Mahāvīracaritra (Wilson I. 304).

[3]) Zooals Hemacandra heeft.

tilia; onder de leerlingen van Buddha was ook een Kāçyapa; Gautama schijnt verder geheel appellativum te zijn geworden en te beteekenen „een (geestelijke) zoon van Gotama" (den verdichten vader der Dialektiek) [1]) Colebr. zelve hecht dan ook weinig gewigt aan die bewijzen aan namen ontleend.

§ 6. Ongegrond schijnt mij hetgeen Prof. Weber tegen de overeenkomst der aera's van Buddha en Mahāvīra aanvoert. Ieder die het bovenaangehaalde werk van Prof. Kern over Açoka heeft gelezen, zal tot de overtuiging zijn gekomen dat de aera der Noordelijke Buddhisten niet onwaarschijnlijker is dan die der Zuidelijke Buddhisten, en dat (zie bl. 30 van Açoka enz.), het billijk is aan de eerste evenveel geloof te schenken als aan de laatste, waar wij ze niet van dwaling kunnen overtuigen. Volgens de berekening van Prof. Kern is de waarschijnlijkste datum van 't Nirvāna van den Buddha 388 v. Chr. De aera van Vīra, zooals die hierboven, § 2, volgens 't Çatruñjayamāhātmya is opgegeven, valt in 't zelfde jaar óf in 392 v. Chr. Dit is dus nog grooter overeenkomst dan in de opgave van Colebrooke, die 't Nirvāna van Buddha in 543, dat van Mahāvīra in ± 600 v. Chr. stelt, [2]) waarbij hij vermoedelijk van de veronderstelling is uitgegaan dat met de aera van Vikramāditya is bedoeld de zoogenaamde Samvat van 57 v. Chr. Daar echter in den ouderen tijd alle sterrekundigen onder de Vikramāditya-aera de Çāka-jaartelling van 78 n. Ch. verstaan, reduceert zich 600 v. Chr. tot 600 — (57 + 78) = 465 v. Chr.

Wat Colebrooke zegt van de beide heilige talen is onjuist.

---

[1]) Anders schijnt het onverklaarbaar hoe de Buddha, die toch een Kshatriya was, Gautama »naneef van Gotama" kon genoemd worden; van eene *gens* Gautama onder de Kshatriya's is geen spoor te vinden.

[2]) Wilson I 305 zegt »Mr. Colebrooke observes, that the Jains of Bengál reckon Vardhamāna to have lived 580 years before Vikramāditya", dat is 502 v. Chr. Waar Colebr. die opmerking maakt, heb ik niet kunnen vinden.

Pāli verschilt veel van Ardhamāgadhī en geen van beide is gelijk aan 't echte Māgadhī. Het Pāli is jonger dan eenig dialect van de 3e eeuw vóór onze jaartelling. In de 5e eeuw na Chr. bestond er eene verzameling der 3 Piṭaka's in Pāli. Of het Ardhamāgadhī, zooals wij het kennen, van jonger vorming is dan 't Pāli is onzeker, hoewel waarschijnlijk. De Bhagavatī is het eenige werk in die taal wat ik ken, en het is slechts een fragment. Haar ouderdom is naar alle waarschijnlijkheid te stellen ten minste vóór de 6e eeuw na Chr.; geruimen tijd vroeger, wanneer zij ouder is dan de Sūrapaṇṇatti, die weer ouder is dan 't Kalpasūtra en 't Çatruñjayamāh. uit de 6e eeuw. Daar Pāli en Ardhamāgadhī nog steeds de heilige talen der 2 sekten zijn, is het onmogelijk, zonder meer gegevens, uit de taal alleen, den ouderdom van een werk in één dier talen geschreven op te maken. Wat de taal betreft is b.v. een Latijnsch geschrift van Grotius of Muretus ouder dan de Scriptores Historiae Augustae of Ammianus Marcellinus. Slechts een zorgvuldig bestudeeren en vergelijken van Pāli en Ardhamāgadhī zou tot eenige uitkomst kunnen leiden, die het vermetel ware nu reeds te willen vaststellen. En gesteld zelfs dat het Ardham. bleek gevormd te zijn in eene latere taalperiode, of laat ik liever zeggen, eene latere taal-periode tot grondslag te hebben, hieruit zou niets anders volgen dan dat de Jainaleer later te boek gesteld of verwerkt is dan die der Bauddha's, geenszins dat hunne leer jonger is dan, of ontstaan uit, het Buddhisme, van welks heilige boeken het bestaan ons pas in de 5e eeuw na Chr. met zekerheid bekend is, hoewel de leer zelve reeds bloeide in Açoka's tijd, in de 3e eeuw v. Chr., en er toen reeds Buddhistische werken bestonden, wier titels op de inscriptie van Babhra worden genoemd. [1]).

[1]) Eén er van, de *Laghulovāda*, is volgens den titel nog over; zie Prof. Kern's Açoka bl. 40.

§ 7. Aan het slot zijner verhandeling over de Bhagavatī zegt Weber: „Colebrooke hat bekanntlich den Indrabhūti bereits geradezu mit Buddha identificirt, und war dadurch eben zu der Annahme eines vorbuddhistischen Ursprungs der Jaina-Lehre gelangt, eine Annahme, die denn freilich gegenwärtig schwerlich noch auf viel Anhänger wird rechnen können." Ik voor mij kan mij echter ook nog niet scharen onder de talrijke aanhangers der meening dat de Jainaleer, door ketterij, uit het Buddhisme is ontstaan. Wanneer men als bewezen aanneemt dat de Jaina's eene kettersche sekte zijn, die zich later van 't orthodoxe Buddhisme heeft afgescheiden, dan is niets zoo gemakkelijk als allerlei gegevens uit te leggen ten voordeele van die te bewijzen stelling. Zoo worden in de Bhagav. aan Indrabhūti eenige epitheta toegekend, die gewoonlijk aan Mahāvīra alléén worden gegeven. Nu zegt Weber [1]) dat zij *oorspronkelijk* den Buddha toebehooren en vermoedt dat de persoon van Gautama Buddha door de Jaina's in tweeën is gesplitst, om niets wezentlijks van de traditie der Bauddha's te verliezen en om toch nog iets op 't Buddhisme vóór te hebben. Eene soortgelijke opmerking is te vinden op bl. 202 der Bhagavatī. Zoolang voor de prioriteit van 't Buddhisme geen krachtiger bewijzen worden aangevoerd, blijft zij, dunkt mij, nog een betwistbare zaak. In § 4 heb ik reeds gezegd dat het mij gewaagd schijnt aan de historische opgaven der Bhag. gezag toe te kennen, omdat zij zich zelve citeert. Verdacht is het ook, dat in 't begin der Bhagav. een werk wordt aangehaald „Pannavaṇā (prajñapanā)" dat, zoo het niet tot de *Pūrva's* behoort, jonger moet zijn dan de Bhagavatī. Deze passage (I. 1.) is dus „sekundär eingefügt" evenals de 2 plaatsen waar de 11 *Anga's* worden genoemd.

---

[1]) Bhag. bl. 241. vgl. nog bl. 817.

Hierom heeft voor mij ook geene waarde de mededeeling op bl. 249. Daar wordt genoemd een *Vesāliyasāvae Pimgalae*, als tijdgenoot van Mahāvīra, die de vragen, door Pingalaka aan den Brahmaan Skandaka gedaan, oplost. Op het tweede concilie, [1]) dat volgens de Zuidelijke Buddhisten 100 jaar na Buddha's dood zou zijn gehouden onder koning Kālāçoka, werden de monnikken der stad Vaiçālī wegens ketterij verdoemd. Volgens Prof. Weber is nu Pingalaka één dier Vaiçālī ketters, waaruit volgt dat Mahāvīra ten minste 100 jaar na Buddha's dood leefde, d. i., volgens de aera der Z. Buddhisten, ten minste niet vóór 443 v. Chr. Wat er van dit 2e concilie en koning Kālāçoka te denken is, heeft Prof. Kern in zijn boek over Açoka aangetoond. [2]) Reeds § 1 heb ik vermeld dat in den tijd van Houen Thsang Vaiçālī vol ketters was, vooral Nirgrantha's, die èn Prof. Weber èn Dr. Burnell èn gewoonlijk de Indische bronnen identificeeren met Jaina's. De schrijver van deze „sekundäre" legende heeft, misschien ten onregte, misschien met regt, gemeend dat reeds in Mahāvīra's tijd Jaina-monnikken uit Vaiçālī het land afreisden. Ik zeg „misschien met regt," omdat ik geene enkele reden zie om Pingalaka voor een Bauddha, 't zij kettersch of orthodox, te houden. In de Bhagavatī worden ook de leerlingen

[1]) Vgl. Koeppen I 146 en Weber Bhag. 249,

[2]) Weber, bl. 368, identificeert de Jaina's met de *Prajñaptivādin's*, die onder de hoofdsekten van 't Buddhisme worden genoemd in den tijd van dat 2e concilie. Mahāvīra, de stichter der sekte, is dus vrij oud geworden. Immers, volgt men Weber's berekening (Çatr. Inleid. en Bh. 368), dan moet men Mahāvīra's dood stellen 349 of 348 v. Chr.; neemt men verder als 't sterfjaar van Çākyamuni, met de Singaleezen, 543 v. Chr. aan, dan valt het 2e concilie in 443. Daaruit zou volgen dat Mahāvīra op zijn minst 115 jaar oud moet geworden zijn. Neemt men evenwel tot grondslag der berekening 388 v. Chr. aan als Mahāvīra's sterfjaar, dan wordt de slotsom waartoe Weber gekomen is minder ongeloofelijk, maar daarom de zaak zelve nog niet geloofwaardig.

van Pārçvanātha genoemd, wat zou pleiten voor het gevoelen van Colebrooke, die Pārçvanātha voor den stichter van de leer der Ārhata's houdt, hadden we geen gegronde reden om de 2 legendes der Pāsavacciyya (Bhag. bl. 183 en 200) voor „sekundär" te houden en hun alle gezag te ontzeggen. Nog minder historisch gezag echter kan de legende van Skandaka hebben, waarin tweemaal de 11 *Anga's* worden aangehaald. Nu schijnt het mij ongeoorloofd toe van twee plaatsen, die beide even weinig gezag verdienen, de eene te gebruiken als bewijs voor eene bepaalde meening, en de andere, die minder gunstig daarvoor is, als niet geloofwaardig te verwerpen. Het blijkt bovendien, zou ik zeggen, als men zonder vooroordeel leest, dat de schrijver Pingalaka houdt voor eén Jaina, die den Brahmaan Skandaka vragen doet, wier oplossing aan dezen wordt gegeven door Mahāvīra, waarop de Brahmaan zich bekeert tot het geloof der Nirgrantha's, zonder er zich van te vergewissen of de door Mahāvīra gegeven oplossing de door Pingalaka bedoelde is (Bhag. bl. 227). Pingalaka wordt genoemd *nirgrantha*, wat in de Bhag. de gewone uitdrukking is voor askeet (Bh. 166). Hij wordt tevens *sāvaka* genoemd. *Çrāvaka* is de gewone term der Jaina's voor „leek", doch beteekent ook „toehoorder, leerling". De Buddhistische leeken heeten *upāsaka*, reeds van Açoka's tijd af, zooals uit de inscriptie van Babhra blijkt. Het verdient opmerking dat in den Prabodhacandrodaya de Jaina-monnik den gewonen term *sāvaka* (*çrāvaka*) bezigt in een geval waar zijn Buddhistische confrater *upāsaka* gebruikt; p. 46 en 48.

§ 8. Om nu, op 't gezag van eene verdachte opgave van een verdacht concilie, Mahāvīra 100 jaar na den Buddha te stellen, schijnt mij even gevaarlijk als geloof te hechten aan der Bhagavatī historische opgaven. De Bhagavatī draagt niets bij ter oplossing van het vraagstuk aan wie de prioriteit

toekomt, aan de Bauddha's of aan de Jaina's, en met de gegevens, die wij van elders hebben, is de zaak ook nog niet te beslissen. De aera der Noordelijke Buddhisten is, zooals in § 6 is gezegd, 388 v. Chr. De datum uit 't Catruñjaya verkregen, 392 of 388 v. Chr., hoewel ook aan bedenking onderhevig, steunt toch op een grond, welke niet verstuift voor den adem van de argumenten ontleend aan de Bhagavatī, die zelfs niet vrij is van tegenspraak met zich zelve. In 't vervolg van dit geschrift zal de lezer op vele van die tegenstrijdigheden stuiten: ik deel er voorloopig slechts een paar meê. In 't eerste boek, hoofdstuk 4 bl. 168, wordt door Mahāvīra geleerd dat *jīva*, *poggala* en *khamda* „eeuwig" zijn, terwijl daarentegen in 't 10ᵉ hoofdstuk van 't zelfde boek bl. 191 de *khamda* voor *asāsae* „niet eeuwig", wordt verklaard. Zoo schijnen ook tegenstrijdig I, 9 § 32 bl. 183 en II, 5 § 23 bl. 200. Het zijn de twee legenden, waarin de hoofdrol wordt gespeeld door volgelingen van Pārçvanātha. [1]) In de eerste komt één zijner aanhangers, Kālāsa, tot de *therā bhagavamto* en vraagt naar den zin van *sāmāïya*, *paccakkhānam*, *samjama* enz. Wie die *therā bhagavamto* zijn, wordt wel niet vermeld, maar hoogstwaarschijnlijk wordt met dien Pluralis Majestatis Mahāvīra zelve bedoeld, die dikwijls, evenals aan 't slot dezer legende, *devānuppiyā* wordt genoemd. *Therā bhagavamto* is dan zooveel als „de leermeester". In allen gevalle

[1]) Zie over deze *Pāsavacciyya's* § 7 en Hoofdstuk I § 1. Dat dit woord den naam *Pārçva* bevat is mogelijk, hoewel het een gissing is, die slechts op eene randglosse berust. In een noot op bl. 183 Bhag. helt Weber er toe over om Pārçva te identificeeren met een Pārçva onder koning Kanishka, d. i. dus in de eerste eeuw na Chr. Het is mij niet duidelijk hoe dan van de 2ᵉ legende der Pāsavaccijja's kan gezegd worden dat zij „*unbedingt* für die Priorität der Pāsavaccijja's vor Mahāvīra eintritt", terwijl Mahāvīra tusschen 443 en 349 v. Chr. zou geleefd hebben.

wordt de leer, die hier wordt verkondigd, niet tegengesproken en dus beschouwd als de orthodoxe. Het antwoord op Kālāsa's vraag is: „Das Selbst (āyā) ist der sāmāïya, pacc°, saṃjama enz.", waarop Kālāsa zich bekeert. In de tweede legende komen aanhangers van Pārçvanātha, die hier therā bhagavaṃto worden genoemd (daar er drie met name worden genoemd, Mahila, Ānandarakkhita en Kāsava, is het hier geen Plur. maj.), in de stad Tuṃgiyā, waar vele samaṇovāsayā wonen. Indien upāsaka uitsluitend een Buddhistische leek beduidt (zie § 7) [1]), dan woonden in Tuṃgiyā, wat digt bij Rājagṛha lag, Buddhistische monnikken en leeken, die naar de predikatie luisteren der Pārçvanāthianen, wier leer door Mahāvīra wordt goedgeheeten. — Deze legende voert ons dan in een tijd, waarin Bauddha's, aanhangers van Mahāvīra, en leerlingen van Pārçvanātha naast elkander bestonden. — Deze therā leeren aan de bewoners van Tuṃgiyā o. a. dat men god kan worden puvvasaṃjameṇaṃ „door vroegere saṃyama, zelfbedwang", en voegen er bij „no ceva ṇaṃ āyavattavvayāe, nicht kommt das Selbst hier in Rede," (?) en deze leer wordt later door Mahāvīra goedgekeurd, terwijl volgens de eerste legende daarentegen „das Selbst der saṃjama ist." Voorzigtigheidshalve moet ik hier echter bijvoegen, dat de tekst der legenden door Prof. Weber niet *in extenso* is meegedeeld; het is wel mogelijk, dat de plaats, in haar geheel beschouwd, eene andere verklaring zou toelaten.

Een enkele maal is de Bhagavatī ook in strijd met opgaven in den Sarvadarç., als zij b.v. meedeelt op bl. 163 dat de *jīva's asaṃjñin's* viervoudig zijn, als: „helbewoner, dier, mensch, god", terwijl Sarvad. bl. 35 de *jīva's asaṃjñin's* definieert

---

[1]) De 7e *Aṅga* der Jaina's heet echter *upāsakāntakṛt* of *upāsakadaçās*; zie Hemac. 244, waar in de Schol. *upāsakāḥ* gelijk gesteld worden met *çrāvakāḥ*.

als „verstoken van *çikshākriyālāpagrahana*", d. i. „het vermogen van leeren, handelen, spreken en begrijpen."

§ 9. Groote resultaten geven de bronnen dus niet. Het Çatruñjayamāhātmya geeft als datum voor 't Nirvāṇa van Mahāvīra het jaar 392 of 388 v. Chr., wat iets vroeger is of overeenstemt met den waarschijnlijksten datum voor 't Nirvāṇa van den Buddha. De overige Jainische letterkunde is van de derde, vierde of vijfde eeuw na Chr., en geeft geene historische gegevens die betrouwbaar zijn. Voorloopig blijft dus de vraag, welke van beide ouder is, de leer van Buddha, of de Jainaleer, voor mij onbeslist. Misschien zal zij hare oplossing vinden in de Jainawerken, die de koninklijke bibliotheek te Berlijn in 1873 heeft aangekocht.

45403

HOOFDSTUK I.

De Jainamonnikken en hunne leer in 't algemeen.

§ 1. De Jaina's, eigentlijk de Jainamonnikken, heeten ook *Vivasana's*, *Muktavasana's*, *Muktāmbara's* of *Digambara's*, [1]) de naakten, *nagna's*, zooals Varāhamihira ze eenvoudig noemt. Deze secte en die der *Çvetāmbara's* zijn de twee voornaamste; andere schijnen van minder uitgebreidheid te zijn. [2]) Uit het Mahāvīracaritra blijkt dat de laatste Jina Mahāvīra een Digambara was, terwijl de aanhangers van zijn voorganger Pārçvanātha, wiens leven wordt beschreven in 't laatste hoofdstuk van 't Çatruñjayam., Çvetāmbara's waren. Zij noemen zich in eene discussie [3]) met Goçāla, den eersten volgeling van Mahāvīra, die ook in de Bhagavatī voorkomt (bl. 440), *nirgrantha's*, vrij van banden en hindernissen. Goçāla vat het woord in stricten zin op en noemt slechts zijn meester en zich zelf nirgrantha's, daar zij ook vrij zijn van den last van kleeren. In het fragment der Bhagavatī wordt slechts ééns

---

[1]) Nog een synonym van *Digambara* is *Kshapanaka*, welke woorden in den *Prabodhacandrodaya* dooréén gebruikt worden om den Jaina-monnik aan te duiden.

[2]) Wilson I. 339 341. Sarvadarç. 44

[3]) Bij Wilson I. 284.

uitdrukkelijk de *naggabhāve*, naaktheid, als den askeet betamende, genoemd, namentlijk in de episode van den askeet *Pāsavacciyya Kālāsavesiyaputte nāmaṃ anagāre* (Bhag. I. 9 § 32). Bij het eerste woord is eene glosse geschreven, *Pārçvanāthadāsantānī* en *Pārçvanāthanāsantānī*; waarvan het laatste bestanddeel onbegrijpelijk is, maar het eerste hoogstwaarschijnlijk den 23en Jina, den voorganger van Mahāvīra, bedoelt (Vgl. Inleiding § 8). *Vesiyaputte* is *vaiçyaputra*. De meeste Jaina's, die niet monnik zijn, de leeken, behooren tot den stand der kooplui; zoo komen ook in 't Çatrunyajam. vele kooplui voor die Jaina's zijn en in de Çaṅkaradigvijaya staat van den door Çaṅkara bekeerden Jaina: *vaṇig abhavat*, „hij was een koopman." — Deze volgeling dan van Pārçvanātha, deze Kālāsa, wordt bekeerd door de *therā bhagavaṃto* en bereikt na vier jaar het doel waarom de asketen zich *naaktheid*, de tonsuur enz. getroosten. De naaktheid wordt hier uitdrukkelijk en het eerst genoemd onder hetgeen onmisbaar is, tot het verkrijgen van reine kennis (*kevalam*) volgens Mahāvīra's leer, voor den aanhanger van Pārçvanātha als Çvetāmbara. In de legende van Khaṃdaka, die, op raad en naar aanwijzing van Mahāvīra zelve, zich kastijdde tot dat de dood er op volgde, wordt gezegd dat de *therā* zijn kleed aan Mahāvīra brengen, zoodat het met die naaktheid niet zoo naauw is te nemen. [1]) Inderdaad beteekent *nagna* dikwijls niet „naakt", maar „ongekleed, alleen met het allernoodigste gekleed" en dragen volgens Wilson I 339 de Digambaras tegenwoordig een kleed van de een of andere kleur, dat zij afleggen bij 't gebruiken van voedsel. Aan de Buddhistische monnikken is naaktheid streng verboden; vgl. Koeppen I, 339.

---

[1]) Uit Daçakumāracarita bl. 22 Calcutta edit. blijkt dat in den tijd des schrijvers, Daṇḍin, de Digambara's volstrekt naakt waren. Vgl. in 't vervolg H. IV § 16.

OVER DE

Godsdienstige en Wijsgeerige begrippen

DER

JAINA'S.

00045403

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018